

Dokazování elektronickými důkazními prostředky

Abstrakt

Předmětem této diplomové práce je analýza procesních nástrojů, které jsou orgánům činným v trestním řízení svěřeny na základě zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), a jež jsou současnou praxí užívány v souvislosti s dokazováním elektronickými důkazními prostředky. Hlavním cílem této práce je zhodnocení, zda je současná právní úprava dostačující k účinnému zajištění elektronických důkazů a zároveň chrání ústavně garantovaná práva osob, aniž by docházelo k nepřiměřenému zásahu do těchto práv. Vhodně nastavená procesněprávní úprava je s ohledem na rozvoj informačních a komunikačních technologií žádoucí a činí tak řešenou problematiku velmi aktuální.

První kapitola se za užití převážně deskriptivní metody zabývá dokazováním v trestním řízení obecně, což je pro pochopení celé práce zásadní. Neopomíná současně odkazovat na elektronické důkazní prostředky, a to zejména na příkladech. Druhá kapitola je klíčovou částí celé práce, analyzuje právní úpravu elektronických důkazních prostředků z několika pohledů. Nejprve je pro přehlednost dělí na kategorie, dále se zabývá procesními postupy, jimiž může dojít k jejich zajištění, a to na základě toho, zda orgán činný v trestním řízení má ve své dispozici datový nosič či nikoliv. Konečně pak do hloubky analyzuje procesní instituty trestního řádu užívané k zajištění, popř. uchování elektronických důkazů. Zejména se kriticky zaměřuje na nastavení podmínek, za kterých je možné dané procesní nástroje užít. V rámci třetí kapitoly je poskytnut pohled na tuto problematiku na úrovni unijního a mezinárodního práva. Pozornost je věnována zejména nově přijaté úpravě v rámci Rady Evropy a Evropské unie. Současně je diskutován americký zákon CLOUD Act, nad jehož výkonnou mezinárodní dohodou vyjednávají Spojené státy společně s Evropskou unií. Čtvrtá část práce rozebírá zajišťování elektronických důkazů z emailových schránek, sociálních sítí, cloudových úložišť a mobilních telefonů, aplikuje tak obecné závěry z předchozích částí na konkrétní situace. Poslední kapitola obohacuje práci o poznatky z aplikační praxe prostřednictvím rozhovorů s příslušníky policejních orgánů. Práce vyzdvihuje aktuální výzvy pro trestní proces, které s sebou nové technologie přináší, a současně nabízí možné návrhy de lege ferenda.

Klíčová slova: elektronické důkazy, nové technologie a právo, dokazování v trestním řízení, přeshraniční přístup k elektronickým důkazům, digitalizace